

INTEGRATING CITIES TYÖKALUPAKKI

Monimuotoisuuden
edistäminen

Kiitokset

Eurocities-järjestö haluaa kiittää Marcus Engleriä (Migration in Europe -verkosto) ja Sue Lukesia, Anna Reisenbergeriä ja Richard Stantonia (MigrationWork CIC) heidän työstään ja panoksestaan työkalupakkien toteutuksessa.

Haluamme kiittää ohjauksesta näiden julkaisuiden tuottamisessa Eurocities-työryhmää ”Maahanmuutto ja kotouttaminen” ja etenkin seuraavia henkilöitä: Ramon Sanahuja (Barcelona), Andreas Germershausen, Cigdem Ipek, Andreas Kapphan ja Ulrich Raiser (Berliini), Christine Lunde Rasmussen (Kööpenhamina), Anu Riila (Helsinki), Toralv Moe ja Tone Skodvin (Oslo), Paul Hoop (Rotterdam), Marja Nyrhinen (Tampere), Paula Popoire Gomes ja Tom Versluys (Haag). Lopuksi haluamme vielä kiittää kaikkia niitä, jota ovat toimittaneet työkalupakkien sisältöä koskevia ehdotuksia ja esimerkkejä.

Tekijänoikeus © 2012 EUROCITIES asbl, Bryssel, Belgia. Mikäli haluat lainata jotakin osaa tästä julkaisusta, ole hyvä ja mainitse julkaisun nimi ja sen laatinut organisaatio.

Työtä tämän temaattisen vertailumallin tuottamiseksi työkalupakkiin johti MIXITIES-kumppani, Berliinin maahanmuuttoasioista vastaava taho, Berlin Senate for Integration and Migration www.integrationsbeauftragter.berlin.de. Saatavilla Eurocities asbl:stä

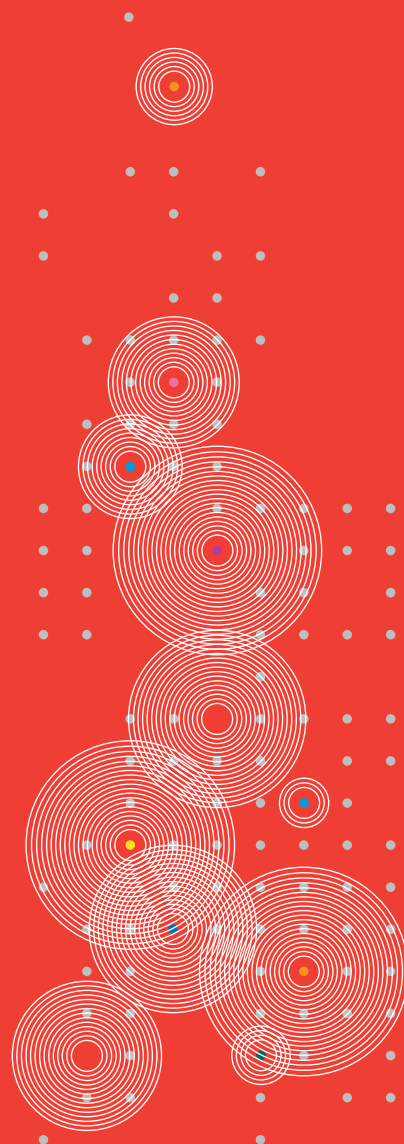
www.eurocities.eu / www.integratingcities.eu / info@eurocities.eu

Kirjoittajat:

Marcus Engler, Network Migration in Europe

MIXITIES-hankkeen osarahoittaja on ollut Euroopan komission sisäasiain pääosasto kanavanaan eurooppalainen rahasto kolmansien maiden kansalaisten kotouttamista varten. Vastuu tässä julkaisussa ilmaistuista ajatuksista tai mielipiteistä kuuluu hankkeen vetäjille. Komissio ei ole vastuussa näistä ajatuksista tai mielipiteistä eikä niiden mahdollisesta käytöstä.

Introduction

Tämä työkalupakki sisältää **Integrating Cities -mallin kulttuurisen monimuotoisuuden edistämiseksi**: mikä se on ja miten voitte käyttää olosuhdetekijöiden luetteloa kaupunkinne erityistilanteeseen soveltaessanne tätä Euroopan laajuista välinettä. Se tarjoaa opastusta siihen, miten kaupunkinne voi parhaiten hyödyntää tätä vertailumallia edistääkseen kulttuurista monimuotoisuutta.

Tämä työkalupakki kattaa kaikki ne näkökohdat, jotka liittyvät kaupungin kulttuurisen monimuotoisuuden mahdollisuuksien toteuttamiseen. Se on suunniteltu täydentämään erillistä mutta asiaan liittyvää *Syrjinnän vastaista Integrating Cities -työkalupakkia*, joka keskittyy siihen, miten kaupungit voivat poistaa syrjivän politiikan aiheuttamia esteitä.

Mikä on kulttuurisen monimuotoisuuden vertailumalli?

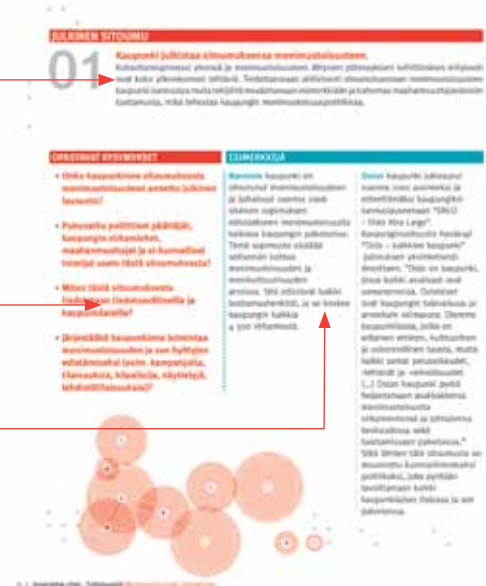
Se perustuu Integrating Cities -standardiin, joka on Integrating Cities -yleissopimuksesta koottu yhteenvedo poliittisesta tavoitteesta edistää kulttuurista monimuotoisuutta.

Seuraavaksi mallissa määritellään tässä kuvaillut osatekijät:

Avaintekijöitä ovat merkitykselliset politiikan elementit, , koska niiden avulla kaupungit kykenevät täyttämään Integrating Cities -standardin. Kaupunki onnistuu siis saavuttamaan tämän standardin sitä paremmin, mitä useampia avaintekijöitä se toteuttaa. Kukin niistä on muotoiltu väittämäksi, jonka paikkansapitävyyden voitte tarkistaa omassa kaupungissanne.

Opastavat kysymykset koskevat asioita, jotka on tutkittava ennen kuin voitte sanoa toteutuuko kyseinen avaintekijä kaupungissa.

Esimerkit kuvaavat tapoja, joilla kaupungit työskentelevät avaintekijöiden kanssa.

Entä olosuhdetekijät?

Kaupunkien kokemus osoittaa miten tekijät, jotka eivät ole kaupungin hallinnassa vaikuttavat hyvin todennäköisesti maahanmuuttajien kotouttamiseen ja tekevät siitä haastavaa. Mixities-hankkeessa Eurocities on luettellonut nämä tekijät, jotka voivat heikentää kaupunkinne kykyä toteuttaa vertailumalli. Voitte vapaasti käyttää vertailumallin lopussa luetteloituja tekijöitä, jotka voivat olla olennaisia selittäessänne kaupunkinne etenee monimuotoisuuden edistämässä.

Miten kulttuurisen monimuotoisuuden edistämiseen tarkoitettua työkalupakkia käytetään?

Jokainen Integrating Cities -työkalupakeista on väline menettelytapojen muokkaamiseen, arviointiin ja kehittämiseen. Voitte soveltaa tässä työkalupakissa olevaa vertailumallia monin tavoin ja sen mukaan, mitkä ovat kaupungissanne jo toteutuneet kehitysvaiheet, haluatteko keskittyä koko malliin vai vain joihinkin sen osiin, keneltä haluatte palautetta ja mitkä ovat resurssinne. Tässä on vaihtoehtoja, joita kaupunkinne voi kokeilla yksittäisinä tai peräkkäisinä toimina.

Haluatteko arvioida oman monimuotoisuustyönne etenemisen yksinkertaisesti ja edullisesti omilla resursseillanne?

Vertailu sisäisen arvioinnin avulla

Sisäinen arviointiryhmä tai konsultit voivat soveltaa Integrating Cities -työkalupakkeja verratakseen kaupunkia malliin. Kyseessä voi olla kertaluonteinen arviointi tai lähtökohta, jolla seurataan kaupungin edistymistä säännöllisillä tarkastuksilla.

Haluatteko perusteellisen arvioinnin monimuotoisuustyöstänne ja tekijöiksi ammattilaiset, jotka ymmärtävät kokemuksianne mutta tuovat tuoreen näkemyksen muista kaupungeista?

Vertaisarviointi

Voitte tehdä vertaisarvioinnin saadaksenne perusteellisen arvion kaupunkinne työstä sekä uusia näkemyksiä etenemisestä kohti eurooppalaista standardia. Tämä voi olla myös tapa vahvistaa tai kehittää omaa arviointikykyänne.

Eurocities-vertaisarvioinnissa ryhmä vertaisia tai muita samassa asemassa olevia kootaan vertaamaan kaupunkinne edistymistä kohti mallia. Tämä ryhmä voidaan koota vertaisista, jotka edustavat oman maan tai muiden maiden kaupungeja. Eurocities-järjestöllä on hyviä kokemuksia sellaisten kollegoiden kutumisesta, jotka eivät ole vertaisia sanan varsinaisessa merkityksessä, esimerkiksi maahanmuuttajajärjestöistä tai valtionhallinnosta.

Ryhmä vertailee asiantuntijajohtajan opastuksella järjestelmällisesti isäntäkaupungin toimintaa kuhunkin vertailumallin avaintekijään. Tarkastus alkaa tarkasteltavan kaupungin itsearviointilla, josta saadaan pöytäkirjojen ja selvitysten, vuosikertomusten, tiedon seurannan, lehdistötiedotteiden yms vastaavien **asiakirjojen** avulla aineistoa siitä, miten hyvin kaupunki toteuttaa erilaisia avaintekijöitä. Ryhmä vieraillee kaupungissa ja tekee **haastatteluita** sekä perustaa kaupungin virkamiesten ja alan sidosryhmien kanssa työryhmiä saadakseen lisätodisteita siitä miten kaupunki pärjää vertailussa. Kaikki haastatelluilta saadut vastaukset rekisteröidään. Asiakirja- ja haastatteluaineiston perusteella vertaisryhmä **tekee johtopäätöksensä** siitä, miten kaupunki pärjää malliin verrattuna, ja **antaa suosituksia** kotouttamistyön tehostamiseksi. Ne voidaan antaa suoraan isäntäkaupungin edustajille palautekokouksessa ja sisällyttää seurantakatsaukseen.

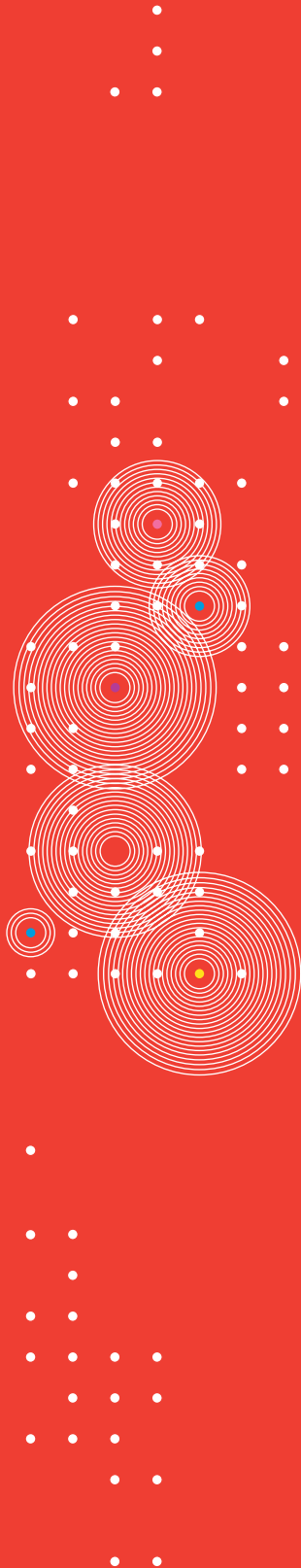
Vertaisarviointi ei ole edullinen vaihtoehto, sillä vertaisryhmän ja työtä ohjaavan asiantuntijajohtajan käynnistä koituu kustannuksia. Vertaisryhmä voi kuitenkin antaa uusia näkökulmia ja laajempia kokemuksia, koska sille paikallisten käytäntöjen kyseenalaistaminen voi olla helpompaa.

Oletteko huomanneet, että monimuotoisuustyöstänne puuttuu jotain ja että tarvitsette nyt suunnitelman viedäksenne kaupunkinne kohti Euroopan parasta käytäntöä?

Kehityssuunnitelman laatiminen

Tämä voi olla vaihtoehto, mikäli kaupungillanne ei ole vielä monimuotoisuusohjelmaa, tai mikäli teillä on ohjelma ja olette juuri tarkastaneet sen jollakin edellä olevista menetelmistä. Miten kartoitatte vaiheet, joiden avulla kaupunkinne etenee kohti eurooppalaista standardia?

Integrating Cities -malli tarjoaa kaupungille puitteet, joiden avulla se voi laatia suunnitelman monimuotoisuustoimille. Vertailumallin avaintekijät auttavat teitä rajaamaan suunnitelmanne tavoitteet. Sen opastavat kysymykset osoittavat ensisijaiset toimenpiteet näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Mukana on myös joitakin pikavoittoja, joiden avulla henkilöstönne ja kaupunkilaiset näkevät nopeita tuloksia ja toisaalta tunnistavat pitkäaikaista työtä edellyttävät tavoitteet. Lopuksi vertailumalli tarjoaa esimerkkejä muista kaupungeista ja osoittaa konkreettisesti, miten hyvin suunnitellut toimenpiteet voivat tuottaa eurooppalaisen standardin kulttuurisen monimuotoisuuden edistämiseksi.

INTEGRATING CITIES -STANDARDI:

Kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin, joita tarvitaan maahanmuuton aiheuttaman monimuotoisuuden edistämiseen, jotta kaikkien asukkaiden taloudellinen, kulttuurinen ja sosiaalinen potentiaali toteutuisi kokonaisuudessaan.

Eurooppalaiskaupungeista tulee yhä monimuotoisempia.¹ Kuten Eurocities-järjestön Integrating Cities -yleissopimuksessa todetaan, kaupungeilla on keskeinen asema väestön monimuotoisuuden vaalimisessa. Jos kaupungit haluavat täysipainoisesti hyötyä asukkaidensa erilaisista taustoista ja potentiaalista, niiden tulee edistää näiden monimuotoista pätevyyttä. Normatiivisesta näkökulmasta kaikki kansalaiset tulisi liittää yhdenvertaisesti julkisiin palveluihin ja poliittisiin instituutioihin. Liiketoimintatapauksena ajateltuna maahanmuuton lisäämällä monimuotoisuudella on tärkeä asema kaupungin innovoinnin, taloudellisen toimeliaisuuden ja elävyyden peristäjänä. Nämä monimuotoisuuden edut ovat edelleen laajalti hyödyntämättömiä.

¹ Monimuotoisuuden käsite sisältää yleensä useita ulottuvuuksia, kuten sukupuoli, ikä, etninen alkuperä, uskonto, vammaisuus, sukupuolinen suuntautuminen ja koulutus. Tässä vertailumallissa käsittelemme vain maahanmuutosta johtuvaa monimuotoisuutta eli maahanmuuttajia ja heidän lapsia.

JULKINEN SITOUMUS

01

Kaupunki julkistaa sitoumuksensa monimuotoisuuteen.

Kotouttamisprosessi yleensä ja monimuotoisuuteen liittyvien pätevyysien kehittäminen erityisesti ovat koko yhteiskunnan tehtäviä. Tiedottaessaan aktiivisesti sitoumuksistaan monimuotoisuuteen kaupunki kannustaa muita tekijöitä noudattamaan esimerkkiään ja kohentaa maahanmuuttajaväestön luottamusta, mikä tehostaa kaupungin monimuotoisuuspolitiikkaa.

OPASTAVAT KYSYMYKSET

- **Onko kaupunkinne sitoumuksista monimuotoisuuteen annettu julkinen lausunto?**
- **Puhuvatko poliittiset päättäjät, kaupungin virkamiehet, maahanmuuttajat ja ei-kunnalliset toimijat usein tästä sitoumuksista?**
- **Miten tästä sitoumuksista tiedotetaan tiedotusvälineille ja kaupunkilaisille?**
- **Järjestääkö kaupunkinne toimintaa monimuotoisuuden ja sen hyötyjen edistämiseksi (esim. kampanjoita, tilaisuuksia, kilpailuja, näyttelyjä, lehdistötilaisuuksia)?**

ESIMERKKEJÄ

Nantesin kaupunki on sitoutunut monimuotoisuuteen ja julkaissut vuonna 2006 sisäisen sopimuksen edistääkseen monimuotoisuutta kaikissa kaupungin palveluissa. Tämä sopimusta sisältää seitsemän kohtaa monimuotoisuuden ja monikulttuurisuuden arvoista. Sitä edistävät kaikki luottamushenkilöt, ja se koskee kaupungin kaikkia 4 500 virkamiestä.

Oslo kaupunki julistautui vuonna 2001 avoimeksi ja esteettömäksi kaupungiksi tunnuslauseenaan "OXLO – Oslo Xtra Large". Kaupunginvaltuusto hyväksyi "Oslo – kaikkien kaupunki" -julistuksen yksimielisesti ilmoittaen: "Oslo on kaupunki, jossa kaikki asukkaat ovat samanarvoisia. Oslolaiset ovat kaupungin tulevaisuus ja arvokkain voimavara. Olemme kaupunkilaisia, joilla on erilainen etninen, kulttuurinen ja uskonnollinen tausta, mutta kaikki samat perusoikeudet, -tehtävät ja -velvollisuudet. (...) Oslo kaupunki pyrkii heijastamaan asukkaidensa monimuotoisuutta virkamiestensä ja johtajiensa keskuudessa sekä tuottamissaan palveluissa." Siitä lähtien tätä sitoumusta on muunnettu kunnianhimoiseksi politiikaksi, jolla pyritään tavoittamaan kaikki kaupunkilaiset Oslolla ja sen palveluissa.

STRATEGIA

02

Kaupunki tekee monimuotoisuuden edistämisestä politiikan keskeisen strategisen tavoitteen.

Vastasaapuneiden maahanmuuttajien kotouttaminen on monimutkainen ja pitkäaikainen prosessi. Vaikka tämä on rakenteellinen haaste, monimuotoisuuden edistäminen edellyttää pitkäaikaista poliittista painoarvoa ja sille omistettua strategiaa tai käsitettä.

OPASTAVAT KYSYMYKSET

- Onko kaupungillanne pitkäaikainen strategia monimuotoisuuden edistämiseksi?
- Määritelläänkö tässä strategiassa keskeiset tavoitteet ja virstanpylväät?
- Onko strategian toteuttamiseen riittävästi rahoitusta?
- Tuntevatko kaupungin hallinnon ja palveluiden työntekijät strategian ja käyttävät sitä työssään? Ketkä muut olennaiset toimijat edistävät sitä?
- Tunnistetaanko strategiassa tai strategisissa tavoitteissa maahanmuuttajat erityiskohderyhmäksi?

ESIMERKKEJÄ

Münchenin kaupungilla on monikulttuurinen kotouttamisstrategia monimuotoisuuden edistämiseksi kaupungin hallinnossa. Monikulttuurisuudesta vastaava toimisto huolehtii monikulttuurisuuden valtavirtaistamisesta ylhäältä alaspäin suuntautuvalla prosessilla päämäärien, tavoitteiden ja tunnuslukujen avulla ja miljoonan euron budjetilla. Tämän strategian perusteella toteutetusta toimenpiteestä esimerkkinä mainittakoon uuden tapasäännösten hyväksyminen ja asiakaslähtöisyyden vahvistaminen kaupungin maahanmuuttovirastossa. Kaupungin strategian täytäntöönpano on saanut henkilöstöosaston, palveluntuotannon ja laatujohtamisen sitoutumaan yhteisesti monikulttuurisuuteen.

Kööpenhaminan kaupunki hyväksyi vuonna 2010 esteettömyysstrategiansa nimeltään ”Osallistuminen kaupungissa”. Ensimmäisen, vuonna 2006 hyväksytyyn kotouttamisstrategian jälkeen sen tarkoituksena on tehdä Kööpenhaminasta yhä esteettömämpi kaupunki, jossa jokainen voi viihtyä ja osallistua kaupungin elämään ja päätöksentekoon. Molempiin strategioihin liittyy selkeä toimintasuunnitelma ja rahoitus (1,75 miljoonaa euroa kolmessa vuodessa). Myös tavoitteet on laadittu ja seurantajärjestelmä toteutettu. Strategiaa seuraa kotouttamisosasto, joka valvoo miten kaupungin asianmukaiset yksiköt toteuttavat sitä.

KOORDINOINTI JA HALLINTO

03

Kaupunki on delegoinut vastuun monimuotoisuusstrategiansa toteutuksesta henkilölle tai toimielimelle, jolla on riittävästi toimivaltaa täytäntöönpanon takaamiseksi ja eri toimijoiden koordinoimiseksi.

Mikäli sitä halutaan toteuttaa ja seurata onnistuneesti, monimuotoisuuden edistäminen edellyttää henkilöä (tai toimielintä), jolla on selkeä vastuu, toimivalta ja valtuudet huolehtia siitä ja koordinoida kaupungin toimivaltaan kuuluvia ja ulkopuolisia toimijoita.

OPASTAVAT KYSYMYKSET

- Onko kaupungillanne erillinen toimielin tai osastojen välinen koordinoitirakenne, joka vastaa monimuotoisuusstrategian kehittämisestä, toteutuksesta ja seurannasta?
- Onko tällä henkilöllä (tai toimielimellä) riittävät taloudelliset ja oikeudelliset resurssit tämän tehtävän toteutukseen?
- Miten hyvin kaupunkinne on onnistunut valtavirtaistamaan monimuotoisuutta eri aloilla (esim. koulutus, työvoima, sosiaaliturva, yhteiskuntasuunnittelu, henkilöstöhallinto, taloudellinen kehitys)?
- Miten tehokasta on monimuotoisuusstrategian koordinointi kaupunginosien ja lähiöiden tasolla?

ESIMERKKEJÄ

Berliinin kotoutus- ja monimuotoisuusstrategian täytäntöönpanoa koordinoi kaupungin maahanmuuttokomissaari. Vuodesta 1981 lähtien maahanmuuttokomissaari on koordinoinut kaupungin esteettömyyspolitiikan täytäntöönpanoa eri osastojen välillä. Komissaari toimii myös yhteyshenkilönä ulkopuolisille toimijoille, kuten maahanmuuttajien neuvontakomissio, kansalaisyhteiskunnan ja maahanmuuttajien järjestöt sekä kaupungissa asuvien ryhmien hyvien suhteiden puolestapuhujat. Kaupungin 2010 tekemä päätös osallistumisesta ja kotouttamisesta on vahvistanut komissaarin asemaa ja sitouttanut organisaatiot monikulttuuriseen kehitykseen. Siihen liittyi kotouttamisasiemiehen virka kaupungin eri alueilla.

Monimuotoisuusohjelma ”Osallistuminen Kööpenhaminassa” on tärkein toiminto ja koordinoitirakenne Kööpenhaminan kaupungin syrjimättömyyspolitiikan monimuotoisuusasioiden toteutuksessa. Strategiassa jaetaan selkeä vastuu asianmukaisille kaupungin osastoille tiettyjen tavoitteiden seurannassa, esimerkiksi nuoriso- ja sosiaalilautakunnilla on vastuu tavoitteesta ”menestyksekkäät koulusta valmistuneet”. Näin kaikilla kaupungin toimijoilla on yhteisvastuu kaupungin tavoitteesta ”avoin ja

04

Kaupunki helpottaa maahanmuuttajayhteisöjen osallistumista päätöksentekoprosessiin ja poistaa osallistumisen esteitä.

Kaikkien kaupunkilaisten osallistuminen on demokratian perusajatus. Kaikkien maahanmuuttajien edustus kaupungin poliittisessa elämässä varmistaa sen, että heidän erityistarpeensa ja huolenaiheensa ymmärretään ja käsitellään oikein. Osallistumisen esteiden poistaminen aktivoi maahanmuuttajien potentiaalin ja kyvyt ja tarjoaa heille tilaisuuden antaa täyden panoksensa kaupungille.

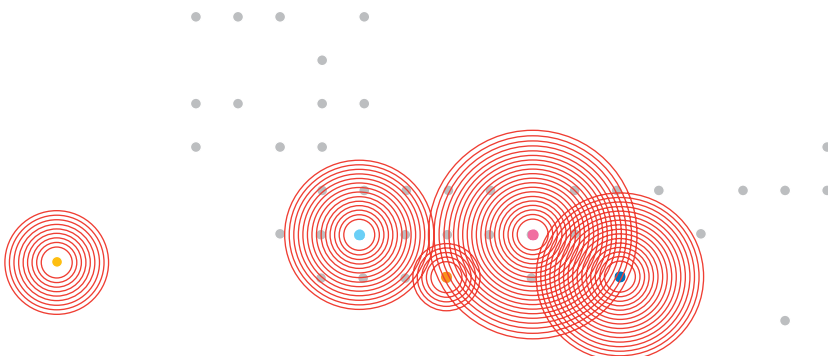
OPASTAVAT KYSYMYKSET

- **Miten maahanmuuttajien kanssa neuvotellaan kaupungin monimuotoisuusstrategian kehittämiseksi ja seuraamiseksi?**
- **Onko olemassa jokin yhteiselin, joka edustaa maahanmuuttajia kaupungissanne poliittisesti?**
- **Missä määrin maahanmuuttajat ovat edustettuina kaupungin neuvossa antavissa elimissä, lautakunnissa ja teemaryhmissä?**
- **Missä määrin maahanmuuttajat ovat edustettuina luottamus-toimissa?**
- **Miten kannustatte maahanmuuttajataustaisia (mahdollisia) äänestäjiä äänestämään?**
- **Tarjoaako kaupunginne erityisohjelmia maahanmuuttajien taitojen kehittämiseen, jotta heistä tulisi aktiivisia yhteiskunnallisia toimijoita?**

ESIMERKKEJÄ

Dublinin kaupunginvaltuusto, yhdessä maahanmuuttajajärjestöjen kanssa, toteutti vuonna 2008 "Maahanmuuttajat äänestäjinä" -kampanjan helpottaakseen maahanmuuttajien osallistumista kaupungin poliittiseen elämään. Dublin tarjoaa rajoituksetta kaikille kaupungissa asuville äänioikeuden kunnallisvaaleissa, ja kampanjan tavoitteena oli lisätä maahanmuuttajien tietoisuutta tästä. Se tiedotti äänestäjäksi rekisteröitymisestä ja äänestysprosessin etenemisestä. Kampanja käsitti monikielisen äänestäjien koulutuskampanjan, kouluttajien koulutusohjelmia ruohonjuuritason yhteisötoimijoiden keskuudessa, julisteita ja julkisia tapaamisia. Hanke kesti vuoden. Tänä aikana muiden kuin irlantilaisien dublinilaisten äänestäjäksi rekisteröityminen lisääntyi 15 prosentilla. Budjetti oli 45 000 euroa.

Oslo kaupungin maahanmuuttajajärjestöjen neuvostoon kuuluu noin 300 organisaatiota, jotka edustavat kaupungin etnisiä ryhmiä. Viime vuosina nämä organisaatiot ovat laajentaneet alaansa sosiaaliturva- ja maahanmuuttaja-ongelmista muihinkin poliittisiin asioihin, kuten koulutukseen sekä lasten ja nuorten tilanteeseen. Neuvoston tärkein tehtävä on lisätä tietoisuutta syrjinnästä ja saada vähemmistöjen ääni kuuluville kaupunginvaltuustossa. Neuvoston aloitteesta kiinnitetään huomiota asioihin, joita se pitää olennaisina ja tärkeinä maahanmuuttajien kannalta. Se on tärkeä tiedotuskanava kaupungin hallinnon, muiden viranomaisten, maahanmuuttajajärjestöjen ja muun yhteiskunnan suuntaan. Norjassa kaikilla laillisilla maahanmuuttajilla on oikeus äänestää ja asettua ehdolle kunnallisvaaleissa. Vuodesta 2007 lähtien neuvostolla on ollut vähemmistöryhmien liikkeelle saamiseksi kampanja nimeltään "Vaalibussi". Viime kunnallisvaaleissa vuonna 2011 Oslo kaupunginvaltuustoon äänestetyistä 28 prosentilla oli maahanmuuttajatausta, vaikka useimmat heistä olivat syntyneet ja kasvaneet Oslossa.

ULKOPUOLISTEN TOIMIJOIDEN OSALLISTUMINEN

05

Kaupunki valistaa, panee liikkeelle ja osallistaa kaupungin hallinnon ulkopuolisia kumppaneita ja sidosryhmiä tukeakseen monimuotoisuus-tavoitteitaan.

Monimuotoisuuden edistäminen on koko yhteiskunnan hanke. Yhteistyö kansalaisyhteiskunnan järjestöjen ja yksityisten yritysten kanssa voi synnyttää synergiaetuja, vahvistaa voimavaroja ja ideoita sekä auttaa kehittämään kaupungille yhteisen näkemyksen. Ulkopuoliset toimijat saattavat hoitaa joitakin tehtäviä paremmin, vaikkakin kaupunki voi tukea niitä.

OPASTAVAT KYSYMYKSET

- Miten kaupunkinne pyrkii vaikuttamaan monimuotoisuuteen liittyviin toimenpiteisiin muiden paikallisten kumppanien ja toimijoiden, kuten yksityissektorin, ammattiliittojen, liike-elämän järjestöjen ja asumisjärjestöjen, keskuudessa?
- Tekeekö kaupunkinne säännöllisesti yhteistyötä maahanmuuttajajärjestöjen ja muiden maahanmuuttajia tukevien ja heidän kanssaan työskentelevien tahojen kanssa?
- Tekeekö kaupunkinne säännöllisesti yhteistyötä maahanmuuttajajärjestöjen ja muiden alan keskeisten toimijoiden kanssa (esimerkiksi ammattiliitot, liike-elämän järjestöt, asumisjärjestöt)?
- Miten kaupunkinne palkitsee paikallisia yrityksiä ja/tai kansalaisyhteiskunnan toimijoita monimuotoisuutta edistävien strategioiden ja hyvien käytäntöjen kehittämisestä?

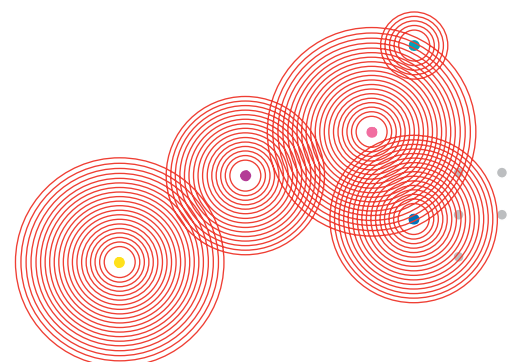
ESIMERKKEJÄ

“Monimuotoisuus on Lontoon hyväksi” on Lontoon pormestarin ohjelma, jossa kannustetaan ja tuetaan yrityksiä havaitsemaan Lontoon monimuotoisuuden, erilaisten etnisten taustojen tuomat edut. Se tarjoaa yrityksille tukea, kuten

- pienille, keskisuurille ja suurille yrityksille ohjeita monimuotoisuuden hallintaan
- itsearviointipaketin
- yrityksille yhdenvertaisuuteen ja monimuotoisuuteen liittyvän hankintastandardin (joka on myös edellytys Suur-Lontoon viranomaisten kanssa käytäville liiketoimille)
- tietokannan organisaation kehittämiseen liittyvistä tapaustutkimuksista
- todisteita siitä, miten monimuotoisuus edistää liiketoimia.

Hankkeen verkkosivustolla on erilaisia monimuotoisuuteen liittyviä resursseja, joista voi olla hyötyä yksityisille yrityksille.

“Brysselin sopimus” tarjoaa monimuotoisuusstrategiaa kehittäville yrityksille tukea ja sertifiointia. Monimuotoisuus-konsultit auttavat asiasta kiinnostuneita yrityksiä laatimaan SWOT-analyysin, tunnistamaan tavoitteet sekä laatimaan kaksivuotisen toiminta-suunnitelman, joka koskee ulkoista ja sisäistä viestintää, työhönottoa ja henkilöstöhallintoa. Yritykset voivat saada osarahoitusta toiminta-suunnitelman sisältämiin toimenpiteisiin Brysselin pääkaupunkiseudun viranomaisilta jopa 50 prosenttia kuluistaan (yritystä kohden enintään 10 000 euroa). Viranomaisten tarkistettua toimintasuunnitelman täytäntöönpanon yritykset saavat alueellisen monimuotoisuus-tunnuksen. Tunnuksen saajat tarkastetaan kahden vuoden välein seudun yhteisen toimintasuunnitelman pohjalta. Tunnus on myönnetty tähän mennessä 20 yritykselle.

06

Kunta edistää monimuotoisuuden periaatteita asukkaidensa keskuudessa.

Tiedotusvälineillä on keskeinen asema asenteiden ja mielipiteiden muodostuksessa. Kaupungit voivat tehdä paljon vaikuttaakseen maahanmuuton ja monimuotoisuuden kaltaisia asioita koskeviin mielipiteisiin sekä vahvistaa politiikkansa ja strategioidensa tehoa. Asenteisiin ja mielipiteisiin voidaan vaikuttaa myös muita viestintäkanavia pitkin.

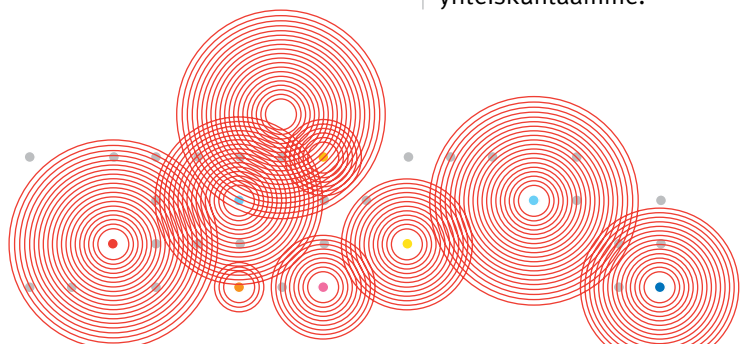
OPASTAVAT KYSYMYKSET

- **Onko kaupungillanne strategia (esim. eettiset säännöt), jolla se osallistaa paikallisia tiedotusvälineitä ja kannustaa yhteistyössä maahanmuuttajajärjestöjen kanssa oikeudenmukaista ja vastuuntuntoista uutisointia maahanmuuttajista, heidän yhteisöistään ja heidän asemastaan kaupungin elämässä?**
- **Onko teillä menettelytapoja joilla seurataan tiedotusvälineitä ja reagoidaan kansaa kiihottavaan kirjoitteluun?**
- **Onko kaupungillanne tai tukeeko se kampanjoita tai tapahtumia, joissa tiedotetaan tietyille kohderyhmille monimuotoisuuden todellisuudesta?**
- **Miten kaupunkinne pyrkii vaikuttamaan ryhmiin, joilla todennäköisesti on kielteinen asenne maahanmuuttajiin?**
- **Järjestättekö tai tuetteko eri ryhmien välisiä tapaamisia?**
- **Miten kaupunki käsittelee julkisissa paikoissa tapahtuneet eri etnisten ryhmien väliset yhteenotot, jotka eivät saa julkisuutta? Onko teillä näitä varten ilmoitusmekanismi? Miten ilmoituksiin reagoidaan?**

ESIMERKKEJÄ

Barcelonan kaupunginvaltuusto käynnisti vuonna 2010 kampanjan oikaistakseen vähemmistöjä ja maahanmuuttajia koskeva huhuja, väärinkäsityksiä ja ennakkoluuloja, joita oli monilla kaupunkilaisilla. Kampanjatoimiin kuuluivat muun muassa maksuttomat erikoiskurssit ja käsikirjat maahanmuuttajia koskevien huhujen oikaisemiseksi ja verkkosivusto, jolla edistettiin kampanjan tavoitteita. Kaupungin puolesta kampanjaa koordinoi Barcelonan huhuja torjuva verkosto, johon kuuluu yli 60 organisaatiota ja yksityishenkilöä.

Nürnbergin kaupungin hankkeessa "Täällä ollaan. Maahanmuuton vaikutus Nürnbergiin" tarkastellaan maahanmuuton vaikutusta kaupunkiin vuodesta 1945 alkaen. Hankkeen painopisteinä ovat Nürnbergiin saapuneet pakolaiset, siirtolaiset, etniset paluumuuttajat ja entisestä Neuvostoliitosta tulleet kiintiöpakolaiset sekä erilaiset yhteiskunnalliset, kulttuuriset ja taloudelliset vaikutukset, joita heistä on. Näitä henkilöitä pidetään Nürnbergin lähihistorian olennaisena osana, koska he ovat jatkuvasti vaikuttaneet kaupunkiinsa ja muokanneet, muuttaneet ja kehittäneet sitä. Hankkeen tärkeimmät tavoitteet ovat Nürnbergissä vuoden 1945 jälkeen kaikilla mahdollisilla alueilla tapahtuneiden muutosten dokumentointi ja esittely. Eri kohderyhmiä käsitellään niiden tavanomaisessa ympäristössä. Osoittamalla Nürnbergiin suuntautuneen maahanmuuton vaikutukset ja hyödyt valistetaan maahanmuuttoon ja kotoutumiseen liittyvistä asioista ja siitä, että maahanmuuttajataustaiset henkilöt ovat luonnollinen osa yhteiskuntaamme.

KAUPUNKI TYÖNANTAJANA

07

Kaupunki markkinoi itseään aktiivisesti työnantajana, mukauttaa työhönottoperiaatteitaan ja lisää maahanmuuttajatyöntekijöiden osuutta kaikilla työntekijätasoilla.

Oman hallintonsa monimuotoisuutta edistämällä kaupungit voivat antaa merkittävän esimerkin muille ja lähettää vahvoja positiivisia signaaleita maahanmuuttajille. Etnisesti ja kulttuurisesti erilaiset ryhmät toimivat hyvin tuottaessa palveluita monimuotoiselle väestölle ja keksivät todennäköisesti luovia ratkaisuita tässä yhteydessä. Koska monilla kaupungeilla on yhä vaikeuksia työllistää ulkomaan kansalaisia lainsäädännöllisten rajoitusten vuoksi, niiden on kehitettävä luovia keinoja näiden esteiden ylittämiseksi.

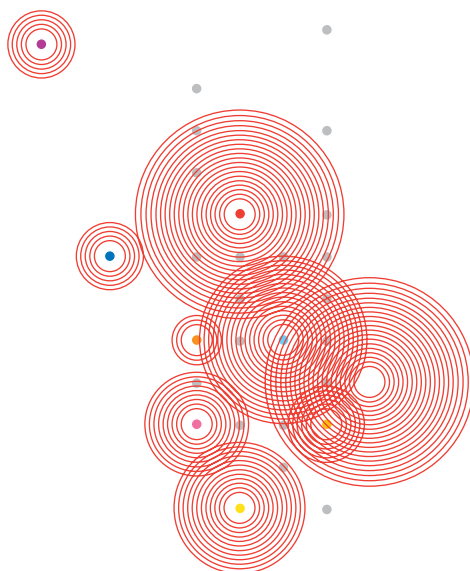
OPASTAVAT KYSYMYKSET

- **Missä määrin kaupunkinne työvoima (suoraan kaupungin tai yksityisten yritysten palveluksessa) heijastaa kaupunkinne väestöä?**
- **Onko kaupunkinne henkilöstöhallinnolla selkeät ohjeet monimuotoisuudesta?**
- **Toteuttaako kaupunkinne toimenpiteitä, joilla houkuteltaan maahanmuuttajataustaisia henkilöitä kaikille työntekijätasoille, esimerkiksi**
  - mainostatte hakuprosessissa antamaanne tukea, johon kuuluu käytännön toimenpiteitä (esimerkiksi ammatillisen pätevyyden hyväksyntä, työnantajien suositusten kääntäminen, mahdollisille hakijoille suunnatut työpajat)
  - rohkaisette työpaikkailmoituksissa erityisesti maahanmuuttajia lähettämään hakemuksensa
  - mainitsette monikulttuuriset taidot ja olennaiset maahanmuuttajien kielet työnkuvauksissa
  - tarjoatte työharjoittelupaikkoja maahanmuuttajanuorille.
- **Tarjoaako kaupunkinne mukautettua tukea ja urakehitysmekanismeja nykyiselle maahanmuuttajataustaiselle henkilöstölleen, esimerkiksi**
  - kielikursseja
  - vertaistukea ja mentorointia uusille työntekijöille
  - työtä useilla eri osastoilla tai eri esimiesten alaisina?

ESIMERKKI

Münchenin monikulttuurista kotouttamista koskevassa mallissa kulttuurisen monimuotoisuuden edustus kaupungin henkilöstön keskuudessa on avaintekijä yhdenvertaisia mahdollisuuksia koskevan tavoitteen saavuttamisessa. Reaktiona maahanmuuttajien aliedustukseen kaupungin henkilöstössä (kansalaisuuden perusteella mitattuna) otettiin käyttöön uusien työntekijöiden valintaprosessi, jossa korostettiin ja arvostettiin enemmän monikielisyyttä ja monikulttuurisia taitoja. Avoimista työpaikoista ilmoitetaan organisaatioille ja tiedotusvälineissä, jotka yleensä käsittelevät maahanmuuttaja-asioita. Kaupunki on kehittänyt kahden opintokokonaisuuden ohjelman (julkishallinto ja tietotekniikka), joka tarjoaa muillekin kuin EU:n kansalaisille uramahdollisuuksia.

Näiden toimenpiteiden ansiosta uusien maahanmuuttajataustaisten työharjoittelijoiden osuus nousi 11,6 prosentista (2006) 16,2 prosenttiin (2009). Tavoitteena on saavuttaa 20 prosentin osuus uusista työntekijöistä vuoteen 2013 mennessä.

HENKILÖSTÖN KEHITTÄMINEN

08

Kaupunki kehittää henkilöstönsä (virkamiehet ja muut työntekijät, myös kaupungin omistamissa julkisissa yhtiöissä) monimuotoisuustaitoja.

Kaupungin henkilöstön monimuotoisuustaitoja tarvitaan toimintaohjelmien kehittämiseen ja palveluiden tuottamiseen tavalla, joka vastaa monikulttuurisen väestön tarpeita. Tällaiset taidot ovat tärkeitä myös yhä monimuotoisemman julkisen työvoiman joustavan sisäisen toimivuuden kannalta.

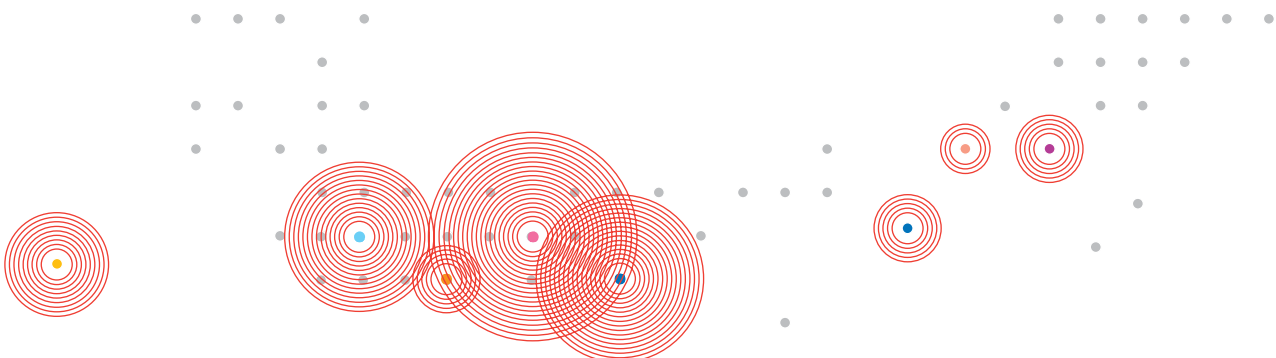
OPASTAVAT KYSYMYKSET

- Onko kaupunkinne työvoimapalveluilla toimintaohjelma henkilöstön monimuotoisuustaitojen lisäämiseksi kaikilla tasoilla ja yksiköissä?
- Tarjoaako kaupunkinne työntekijöille monimuotoisuustaitoihin liittyvää maksutonta koulutusta?
- Mukautetaanko tämä koulutus eri aloilla ja asemissa toimivien työntekijöiden erilaisiin tarpeisiin?
- Miten monimuotoisuustaidot otetaan huomioon henkilöstön arvioinnissa ja urakehityksessä?
- Onko teillä henkilöstöä, joka vastaa monimuotoisuuden hallinnasta kullakin osastolla tai työskentelyalueella?

ESIMERKKEJÄ

Madridin kaupunki tarjoaa henkilöstölle asiaan erikoistunutta vapaaehtoista koulutusohjelmaa, jolla pyritään lisäämään kaupungin virkamiesten tietoa ja tietoisuutta monimuotoisuusasioista kaikilla tasoilla. Madridin kaupungin koulutus- ja oppilaitoksen järjestämät kurssit on suunnattu maahanmuuttajien kanssa työskentelevälle henkilöstölle, kuten poliiseille, sosiaalityöntekijöille ynnä muille. Kurssilla lisätään myös kaupungin henkilöstön tietoisuutta syrjinnästä ja muukalaisvihasta, jotka ovat osa kurssien sisältöä.

Monikulttuurisen strategian yhteydessä Münchenin kaupunki on asettanut monikulttuurisuuskoulutukselle laatustandardin, jossa määritellään yleisesti kaikkia koulutuksen tuottajia sitovat koulutuksen tavoitteet, sisältö, arviointi ja avainkäsitteet. Kurssit on muotoiltu siten, että ne auttavat kaupungin henkilöstöä vastaamaan yhä paremmin päivittäisiin tarpeisiin monimuotoisessa kaupungissa. Noin 1 850 Münchenin yhtenäisten julkisten palvelukeskusten työntekijää ja 500 pelastuslaitoksen sairaanhoitajaa on jo osallistunut monikulttuurisuuskoulutukseen.

TARPEIDEN ARVIOINTI

09

Kaupunki varmistaa, että palveluntuottajat ymmärtävät maahanmuuttajien tarpeet ja vastaavat niihin.

Muiden yhteiskuntaryhmien tapaan maahanmuuttajilla on erityistarpeita, käyttäytymismalleja ja käsityksiä, jotka henkilöstön tulee tuntee suunnitellessaan tai tuottaessaan palveluita, joilla on tarkoitus saavuttaa koko väestö. Tämä on olennaista yleisissä tai maahanmuuttajakohtaisissa palveluissa, kaupungin tuottamissa tai sen puolesta tuotetuissa palveluissa.

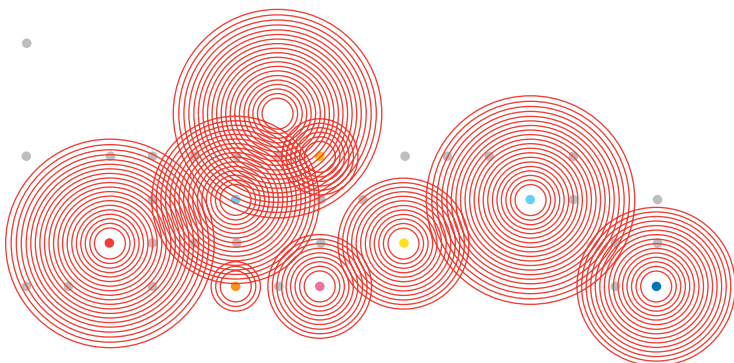
OPASTAVAT KYSYMYKSET

- **Miten kaupunkilaisten erilaiset taustat otetaan huomioon julkisten palveluiden suunnittelussa ja toteutuksessa (esimerkiksi asuminen, koulutus, vapaa-aika, terveydenhuolto, sosiaalipalvelut ja -huolto, työllisyys ja turvallisuus)?**
- **Miten kaupunkinne käyttää maahanmuuttajilta saamaansa palautetta palvelutuotantonsa sopeuttamiseksi?**
- **Tuottaako kaupunkinne palveluita, kuten hautaus, kouluruoka, vapaa-ajanpalvelut (vain naisille varatut tilat tai ajat) tavalla, joka vastaa kaikkien kansalaisten taustaa ja odotuksia?**

ESIMERKKEJÄ

• **Kööpenhaminan** kaupunki mukauttaa joitakin palveluitaan tiettyjen kulttuuristen tai uskonnollisten yhteisöjen tarpeisiin. Kaupunki esimerkiksi mukautuu tiettyjen kulttuurien tarpeisiin tarjoamalla vain naisille varattuja tiloja tai aikoja joissakin liikuntapaikoissa ja hautauspalveluita niin muslimien kuin juutalaistenkin uskonnollisiin tarpeisiin. Lapsiasiainlautakunnalla on lisäksi ollut vuodesta 2006 lähtien hanke, jolla edistetään terveellistä ruokaa kaupungin kouluissa ja vastataan toiveisiin, kuten vaihtoehto porsaanlihalle kouluruokailussa. Tämä on edistänyt vuoropuhelua ja vuorovaikutusta oppilaiden ja kaupunkilaisten kesken.

• **Oslo**n kaupunki varmistaa, että esteettömyys ja monimuotoisuuden huomioonottaminen valtavirtaistetaan kaikkiin kaupungin palveluihin, erityisesti kouluihin ja päiväkoteihin, sosiaali- ja terveydenhuoltoon. Vuodesta 2005 lähtien kaikkien palveluiden on täytynyt raportoida vuosittain, miten ne sopeuttavat palvelut etnisesti ja uskonnollisesti monimuotoisen väestön tarpeisiin ja toiveisiin ja minkälaisilla toimenpiteillä ne takaavat yhdenvertaisuuden palvelutuotannossa kaikille. Tulokset osoittavat, että useimmissa palveluissa vähemmistöryhmien edustajat huomioidaan. Kaksi kolmesta kohdistaa viestintänsä vähemmistöjen tarpeisiin, ja joka neljäs ottaa huomioon vähemmistöjen kulttuuriset tai uskonnolliset tarpeet.

VASTAANOTTOKULTTUURI

10

Kaupunki varmistaa, että tulokkaat otetaan hyvin vastaan.

Monet uudet maahanmuuttajat tarvitsevat ennakoivaa tukea ja opastusta. Vastaanottokulttuuri luo tulijoille luottamuksen ilmapiirin ja on merkki sitoumuksesta maahanmuuton ja monimuotoisuuden tuomiin etuihin. Ensimmäiset yhteydenotot tulokkaiden ja kaupungin palveluiden välillä voivat olla merkittäviä kotouttamisen kannalta pitkällä aikavälillä.

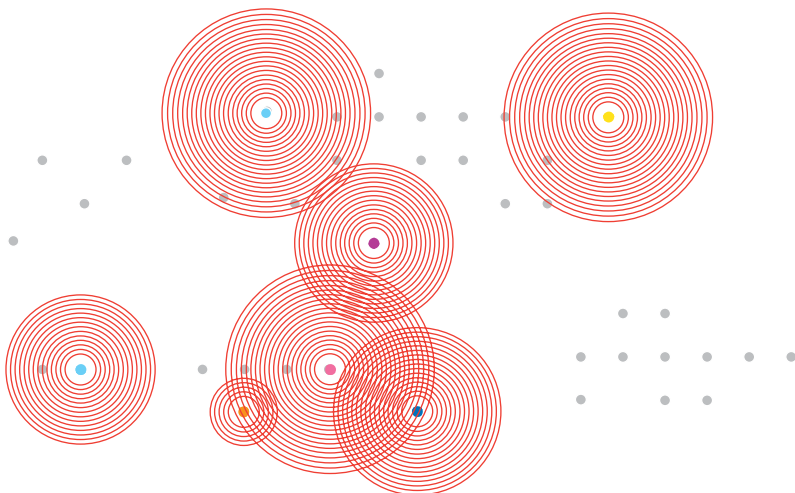
OPASTAVAT KYSYMYKSET

- Tarjoaako kaupunkinne tulijoille laajan tietopakettin eri kielillä?
- Miten kaupunkinne tukee ulkomailta muuttaneita uusia asukkaita selviämään byrokratiasta?
- Tuntevatko maahanmuuttajat vastaanottopalvelut ja tarjotaanko niitä maahanmuuttajien kielillä?
- Osoittavatko kaupunkinne edustajat johtajuutta vastaanottavan kulttuurin edistämiseksi kaupungissa?
- Onko teillä nimetty virasto tai poikkihallinnollinen rakenne tulokkaiden vastaanottoon?

ESIMERKKEJÄ

• **Firenzen** kaupunki perusti vuonna 2008 “yhden luukun” maahanmuuttajille (Sportello Unico Comunale Immigrazione) yksinkertaistaakseen menettelyjä kaupunkiin muuttavien yhä useampien ulkomaalaisten kannalta. Ennen tätä virastoa uusien asukkaiden piti oleskeluluvan saadakseen selviytyä monimutkaisesta järjestelmästä, joka oli hajallaan ympäri kaupunkia. Nykyinen virasto yhdistää nämä ja kaikki muut asiaan liittyvät hallinnolliset menettelyt sekä antaa tukea ja tietoja muun muassa terveydenhuollosta, koulutuksesta, asumisesta ja työmarkkinoilla tarvittavasta pätevydestä, jotta maahanmuuttajien olisi helpompi asettua kaupunkiin ja laillistaa asemansa. Tarpeen mukaan tukea annetaan maahanmuuttajan omalla kielellä tulkin välityksellä.

• **Tampereen** kaupungilla on neuvontapiste, jossa autetaan tulijoita hakemaan kaupunkiin muuttamista helpottavia tietoja. Keskuksen kymmenen neuvojaa, jotka osaavat 17 maahanmuuttajakieltä, tarjoavat maahanmuuttajille hyödyllisiä tietoja ja neuvoja jokapäiväisistä asioista, kuten asumisesta, työllistymisestä, terveydenhuollosta ja kielikursseista. Maahanmuuttajien vähäisen määrän vuoksi neuvontapiste on Tampereen ja sen naapurikuntien yhteinen. Se tarjoaa palveluja maahanmuuttajille paikan päällä, mutta myös puhelimitse ja sähköpostitse.

ERIMIELISYYKSIEN SOVITTELU

11

Kaupunki ratkaisee aktiivisesti mahdollisia pinnalle nousevia erimielisyyksiä, jotka johtuvat lisääntyvästä monimuotoisuudesta.

Monimuotoisuuden lisääntyminen voi aiheuttaa tiettyjä erimielisyyksiä tai haastavia tilanteita. Jos tällaisia jännitteitä ei pureta nopeasti ja hyvin, ne voivat kasvaa ja vaarantaa kaupungin saavutukset sosiaalisen syrjäytymisen vastaisessa laajemmassa politiikassa. Avoimien ristiriitojen syntymistä on vaikea ennakoida ja hallita, siksi erimielisyyksien torjunta on erittäin tärkeää.

OPASTAVAT KYSYMYKSET

- **Onko kaupungillanne strategia tai lähestymistapa, jolla estetään lisääntyvän monimuotoisuuden tuomia erimielisyyksiä?**
- **Tunnistatteko tai seuraatteko mahdollisia erimielisyyden aiheita tai ongelmia kaupungissanne?**
- **Onko teillä riittävästi kenttäyöntekijöitä, jotka ovat saaneet koulutusta sovittelussa tai erimielisyyksien ratkaisemisessa ja jotka voivat puuttua kaupungissa esiintyviin maahanmuuttoon ja monimuotoisuuteen liittyviin erimielisyyksiin?**
- **Miten kaupunkinne toimii harhaluulojen ja stereotyyppien kumoamiseksi?**
- **Onko kaupungillanne mekanismi, jonka avulla kaupunginvaltuusto, muut julkiset palvelut ja paikalliset tiedotusvälineet voivat reagoida yhteistuumin monikulttuurisen rinnakkaiselon vaarantaviin tapahtumiin tai ongelmiin?**

ESIMERKKI

• **Barcelonan** monikulttuurisen sovittelupalvelun tarkoituksena on helpottaa kulttuurien välistä viestintää ja estää henkilöiden välisiä erimielisyyksiä naapurustoissa ja yhteisöissä. Palvelu toimii siltana eri sosiaalis-kulttuurisista taustoista tulevien henkilöiden välillä. Lisäksi se toimii kolmella akselilla: henkilöiden välinen ja yhteisöllinen sovittelu sekä kääntäjät.

HANKINNAT

12

Monimuotoisuusperiaatteita sovelletaan kaupungin hankintasopimuksiin ja -tarjouksiin.

Soveltamalla monimuotoisuusperiaatteita hankintoihin ja tarjouspyyntöihin kaupunki voi vahvistaa ostovoimaansa monimuotoisuuden levittämiseen oman toimivaltansa ulkopuolelle. Tämä tekee kaupungin monimuotoisuussitoumuksesta myös näkyvämmän ja luo työtilaisuuksia maahanmuuttajille. Monimuotoisuusperiaatteiden soveltaminen hankintoihin koskee niin monimuotoisuutta ja yhdenvertaisuutta kunnioittavia alihankkijoita kuin maahanmuuttajien omistamia yrityksiäkin.²

OPASTAVAT KYSYMYKSET

- Does your city's procurement policy for goods and services give priority to companies with a diversity strategy?
- How are diversity standards implemented in public procurement regulations?
- Are diversity requirements included in the tender specifications?
- How does your city ensure that migrant suppliers of goods and services (i.e. those owned by people of migrant background) have equal access to procurement?
- How does your city encourage or enable migrant businesses to apply for public contracts?
- How are diversity principles promoted amongst contractors?

ESIMERKKEJÄ

Valitessaan sopimuskumppaneita tavaroiden ja palveluiden tuottamiseen **Kööpenhaminan** kaupunki asettaa etusijalle yritykset, joilla on monimuotoisuusstrategia. Kaupunki lisää hankintasopimuksiin toisinaan myös ehtoja, joiden mukaan alihankkijoiden palveluksessa tulee olla tietty osuus työttömiä (joista maahanmuuttajilla on suhteeton osuus) ja alihankkijoiden tulee ottaa monimuotoisuuden hallintakäytäntöjä osaksi henkilöstöstrategiaansa. Syyskuusta 2010 lähtien niitä on vaadittu ottamaan työharjoittelijoita, mikä on tuottanut 15 allekirjoitettua sopimusta joulukuun loppuun mennessä. Kaupungin odotetaan käyttävän tällaisia ehtoja yhä enemmän.

Lontoon kaupungilla on hankintastandardi, jossa määritellään yrityksille perustaso yhdenvertaisuutta, monimuotoisuutta ja esteettömyyttä ajatellen. Tämän standardin noudattaminen on ehto julkisen sektorin hankintoihin osallistumiselle. Yritysten tulee osoittaa, mitä ne tekevät torjuakseen syrjintää kaikissa liiketoimissaan, jotta niille voidaan antaa todistus Lontoon hankintastandardin täyttämistä. Arviointi tehdään vaiheittain, ja se on vaativampi suur yritysten osalta. Lontoon perustason hankintastandardin lisäksi on kehitetty ”kultainen standardi” todistukseksi yrityksille, joiden monimuotoisuus- ja yhdenvertaisuusperiaatteet vastaavat korkeinta tasoa.

² Lisätietoja sosiaalisten hankintojen ja toteutustapojen oikeudellisesta ulottuvuudesta on kirjoissa Sosiaalinen ostaminen: Opas sosiaalisten näkökohtien huomioonottamisesta julkisissa hankinnoissa (osoitteessa <http://ec.europa.eu/progress>) ja Handbook on Supplier Diversity in Europe (osoitteessa www.migpolgroup.com).

SEURANTA JA ARVIOINTI

13

Monimuotoisuusstrategiaa seurataan ja arvioidaan säännöllisesti.

Kotouttaminen ja monimuotoisuustaitojen kehittäminen ovat monimutkaisia ja nopeasti muuttuvia prosesseja. Yhteiskunnallista kontekstia ja poliittista reagointia tulee tarkkailla, mukauttaa ja kehittää jatkuvasti monimutkaisuusstrategian yhteydessä, jotta se vastaisi aina tehokkaasti ja vaikuttavasti todellisiin tarpeisiin.

OPASTAVAT KYSYMYKSET

- **Raportoiko kaupunkinne säännöllisesti monimuotoisuutta koskevasta strategiasta ja toimintasuunnitelmasta?**
- **Muuttavatko nämä analyysit ja arvioinnit käytäntöjä kaupungissanne?**
- **Kerääkö kaupunkinne rutiinomaisesti kvantitatiivisia ja kvalitatiivisia tietoja kotouttamisesta ja monimuotoisuudesta eri aloilla (esim. työllisyys, asuminen, terveydenhuolto, koulutus, hankinnat)?**
- **Miten kaupunkinne arvioi monimuotoisuutta edistävien kampanjoiden ja muiden hankkeiden vaikutuksen?**

ESIMERKKEJÄ

• **Kööpenhaminan** kotouttamispolitiikan muotoilemiin tavoitteisiin perustuva kotouttamismittari on verkkopohjainen väline, joka on kehitetty mittaamaan kotouttamis-/syrjimättömyysstrategian etenemistä. Mittaria on käytetty vuodesta 2006, ja sillä seurataan kahdeksaa tavoitetta neljällä alalla (koulutus, työmarkkinat, haavoittuvat ryhmät ja syrjimättömyys/monimuotoisuus). Tietoja kerätään kyselyiden sekä keskitettyjen ja paikallisten tilastojen avulla. Poliitiikan kaiken kattavaa tavoitetta – että Kööpenhamina on syrjimätön kaupunki – mitataan monikulttuuristen kaupunkien indeksillä. Osana seurantaa kaupunginvaltuuston alaisen kotouttamispolitiikasta vastaavan viraston valmistelemat kommentit ja analyysit julkaistaan myös julkisella kotouttamismittari-verkkosivustolla.

Kotouttamiskonseptinsa “Monimuotoisuuden kannustaminen – yhteenkuuluvuuden vahvistaminen” avulla **Berliinin** kaupunki otti vuonna 2007 käyttöön laajan järjestelmän kotouttamisprosessien seuraamiseksi ja kotouttamispolitiikan tulosten mittaamiseksi. Seurantajärjestelmä perustuu luokkaan “maahanmuuttajatausta” (mukaan lukien ulkomaalaiset, maahanmuuttajat ja näiden lapset), ja se sisältää useita avainlukuja, jotka liittyvät esimerkiksi työvoimaan, koulutukseen, yrityksiin, kaupungin yhteenkuuluvuuteen, terveyteen, kulttuuriin, oikeudelliseen kotouttamiseen ja kulttuurien väliseen organisaatiokehitykseen. Se auttaa kaupungin henkilöstöä ymmärtämään paremmin kotouttamisprosesseja ja tarjoaa todisteaineistoa Berliinin strategiseen suunnitteluun ja kotouttamispolitiikan hallintoon. Luettelo perusteista, joilla arvioidaan tuloksia ja saavutuksia, on parantanut kotouttamista koskevien päätösten ymmärrettävyyttä ja avoimuutta.

Olosuhdetekijät

Tässä on luettelo tekijöistä, jotka voivat vaikuttaa kaupunkinne kykyyn toteuttaa vertailumallia. Voitte viitata näihin käyttäessänne työkalupakkia ja selittääksenne tietyn yhteyden, jossa kaupunki toimii saavuttaakseen EU-standardin.

OLOSUHDETEKIJÄT	ESIMERKKEJÄ TEKIJÄÄN MAHDOLLISESTI LIITTYVISTÄ ASIOISTA
• Kansallinen lainsäädäntö ja politiikka	Toimivallan jakautuminen keskushallinnon ja kaupungin hallinnon välillä – määräykset, jotka rajoittavat kaupungin valtaa tarjota tai tapoja tuottaa palveluita maahanmuuttajille
• Tiedon saatavuus	Kvantitatiivisiin, tai tapauksesta riippuen kvalitatiivisiin, tiedonlähteisiin liittyvät rajoitukset.
• Maahanmuuttajaväestö	Maahanmuuton historia, mukaan lukien viimeaikaiset muutokset; nykyisen maahanmuuttajaväestön koostumus (esimerkiksi kielivaatimukset, monimuotoisuus, yhteydet aikaisempaan väestöön).
• Työmarkkinat ja muut taloudelliset olosuhteet	Työttömyysaste ja paikallisten työnantajien taitovaatimukset, itsensä työllistämismahdollisuudet.
• Kaupungin resurssit	Kotouttamistoimiin suunnattujen taloudellisten resurssien saatavuus; talousarvion muutokset.
• Kaupungin poliittinen tilanne	Poliittinen valta kaupungin hallinnossa; sen maahanmuutto- ja kotouttamispolitiikka; äänestäjäkunnan näkemykset.
• Kaupungin kansalaisyhteiskunta	Kansalaisyhteiskunnan kehitysaste kaupungissa – sekä maahanmuuttajajohtoiset järjestöt ja muut; kunnallisen päätöksenteon sitoutumisaste.

Tietoja Mixities-hankkeesta

Mixities oli keskinäinen oppimishanke, joka toimi loppuvuodesta 2010 toukokuuhun 2012 ja jonka avulla kaupungit selvittivät, miten ne voisivat parhaiten toteuttaa Eurocities-järjestön Integrating Cities yleissopimuksen sitoumuksia. Mixities-hankkeessa tutkittiin yleissopimuksen kolmea teemaa ja kehitettiin yksityiskohtainen vertailumalli, joka sisälsi avaintekijöitä ja parhaan käytännön kullakin näistä alueista. Vertailumalleja käytettiin sen jälkeen vertaisarvioinnissa, joka koski eurooppalaisten kaupunkien todellisia kokemuksia.

Vertaisarvioijat vastaan ottanut isäntäkaupunki oppi vahvuuksistaan ja heikkouksistaan kullakin kotouttamistyön alueella, kun sitä verrattiin malliin. Kyseisessä kaupungissa toimivan vertailumallin julkistaminen antoi lisäksi Mixities-hankkeelle tilaisuuden testata, parantaa ja kehittää siitä työkalupakkeja, joita käytetään ympäri Eurooppaa tehokkaina välineinä yleissopimuksen panemiseksi täytäntöön.

Mixities-hankkeen toteutti ryhmä, jota koordinoivat Eurocities-järjestö, 16 kuntaa EU:n 12 jäsenvaltiosta, Berliinin senaatin kotouttamis- ja maahanmuuttajaneuvoston asiantuntijajohtajat sekä MigrationWork CIC.

Miten Integrating Cities -työkalupakit liittyvät laajempaan EU-kontekstiin?

Eurooppalaisessa kotouttamista koskevassa asialistassa vuodelta 2011 tunnustetaan EU:n asema viitekehyksen tarjoajana maahanmuuttajien kotouttamista eri hallintotasoilla koskevalle seurannalle, vertailulle ja hyvien käytäntöjen vaihdolle. Eurocities-työkalupakit täydentävät eurooppalaisia kotouttamismoduuleita.

Nämä maahanmuuttajien kotouttamiseen liittyvät työkalupakit, vertailumallit ja moduulit (samoin kuin muissa hankkeissa ja verkostoissa kehitetyt) ovat todiste useiden viranomaisten ja kansalaisjärjestöjen jatkuvasta sitoumuksesta oppia toisiltaan arvioimalla ja parantamalla maahanmuuttajien kotouttamispolitiikkoja Euroopassa.

Square de Meeûs 1
1000 Bryssel
Belgia
Puhelin: +32 2 552 08 88
info@eurocities.eu
www.eurocities.eu

